

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.5.10>

УДК 355.6:658.7:351.74/.76

В. В. Єманов,

*к. військ. н., с. н. с., перший заступник начальника
Національної академії Національної гвардії України,
Національна академія Національної гвардії України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5055-8852>*

**РОЗВИТОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ
ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В
УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ**

V. Yemanov,

*PhD in Military Science, Senior Research, First Deputy Head of the National
Academy of the National Guard of Ukraine, National Academy of the National
Guard of Ukraine , Kharkiv, Ukraine*

**DEVELOPMENT OF THE REGULATORY AND LEGAL FRAMEWORK
TECHNICAL SUPPORT OF THE SECURITY FORCES OF UKRAINE IN
CRISIS SITUATIONS**

У статті проведено аналіз нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій.

Забезпечення національної безпеки України є основним завданням сил безпеки. В умовах воєнної загрози національній безпеці, зростання дефіциту фінансових ресурсів та дисбалансу воєнних потенціалів України та

Російської Федерації одним з пріоритетних аспектів для сил безпеки є питання матеріально-технічного забезпечення їх дій.

Суб'єкти сил безпеки України у сфері технічного забезпечення користуються загально державними нормативно-правовими актами та нормативними актами сил оборони. Залишається відкритим питання імплементації стандартів НАТО щодо технічного забезпечення сил безпеки, приведення норм належності та забезпечення до стандартів НАТО.

У статті розглянуті питання досягнення цілей реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Проблеми оснащення військових формувань сектору безпеки і оборони зумовлені тим, що значна кількість наявного озброєння та військової (спеціальної) техніки має тривалі строки перебування в експлуатації, морально та фізично застаріли та потребують модернізації або заміни на нові зразки. Розвиток основних складових системи озброєння відбувається еволюційним шляхом та базується на загальносвітових тенденціях розвитку озброєння та військової (спеціальної) техніки. Розглянута існуюча нормативно-правова база технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій що дає розуміння загальнодержавних підходів до перспектив розвитку технічного забезпечення.

Подальшим розвитком нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій можна вважати удосконалення механізмів постачання ОБСТ до підрозділів оперативно-тактичної та тактичної ланки, приведення норм належності та постачання до стандартів НАТО, адаптація нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України до стандартів НАТО, удосконалення механізмів державного контролю у сфері технічного забезпечення сил безпеки України.

The article analyzes the regulatory and legal framework for technical support of the security forces of Ukraine in crisis situations. Ensuring the national security of Ukraine is the main task of the security forces. In the conditions of a military threat to national security, a growing shortage of financial resources and an imbalance in the military potential of Ukraine and the Russian Federation, one of the priority aspects for the security forces is the issue of logistical support for their actions.

Subjects of the security forces of Ukraine in the field of technical support use the general state normative legal acts and normative acts of the defense forces. The question of the implementation of NATO standards regarding the technical support of the security forces, bringing the standards of compliance and support to NATO standards remains open.

The article examines the issue of achieving the goals of state policy implementation in the military sphere, the sphere of defense and military construction. The problems of equipping the military formations of the security and defense sector are due to the fact that a significant amount of existing weapons and military (special) equipment have long periods of service, are morally and physically outdated and need to be modernized or replaced with new models. The development of the main components of the weapons system takes place in an evolutionary way and is based on global trends in the development of weapons and military (special) equipment. The existing regulatory and legal framework for the technical support of the security forces of Ukraine in crisis situations is considered, which gives an understanding of state-wide approaches to the prospects for the development of technical support.

The further development of the regulatory and legal framework for the technical support of the security forces of Ukraine in crisis situations can be considered to be the improvement of the mechanisms for the supply of OVST to units of the operational-tactical and tactical link, the bringing of norms of belonging and supply to NATO standards, the adaptation of the regulatory and legal framework for the technical support of the security forces of Ukraine to NATO standards, improvement of state control mechanisms in the field of technical support of the security forces of Ukraine.

Ключові слова: *сил безпеки, система технічного забезпечення, нормативно-правова база, кризова ситуація*

Keywords: *security forces, technical support system, regulatory and legal framework, crisis situation*

Постановка проблеми. Закон про національну безпеку від 2018 року дає таке визначення сил безпеки – правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями,

сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України [1]. Забезпечення національної безпеки України є основним завданням сил безпеки. В умовах воєнної загрози національній безпеці, зростання дефіциту фінансових ресурсів та дисбалансу воєнних потенціалів України та Російської Федерації одним з пріоритетних аспектів для сил безпеки є питання матеріально-технічного забезпечення їх дій. З метою здійсненню узгоджених дій державних органів, установ та організацій з питань забезпечення сил безпеки і оборони України Постановою КМУ № 1176 від 14 жовтня 2022 року створено Координаційний центр забезпечення сил безпеки і оборони України [2]. Суб'єкти сил безпеки України у сфері технічного забезпечення користуються загально державними нормативно-правовими актами та нормативними актами сил оборони. Залишається відкритим питання імплементації стандартів НАТО щодо технічного забезпечення сил безпеки, приведення норм належності та забезпечення до стандартів НАТО.

Тому, актуальним залишаються питання удосконалення нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України особливо в умовах кризових ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Механізми функціонування системи технічного забезпечення сил безпеки України достатньо повно визначені в працях науковців таких, як В. О. Шуєнкін, О. І. Хазанович, І. С. Ішутін, М. Ф. Єжеєв, І.Б.Кузнецов, В. О. Дачковський, І. В. Овчаренко, О. В. Ярошенко, О.Д. Яльницький, Н. К. Багдасарян, Б.Т. Кузнецов, С. А. Копашинський, І. Ф. Ролін, І. Є. Морозов, О. В. Минько, Р.О. Кайдалов, С.М. Мельніков, В.О. Темніков та ін. Питанню технічного забезпечення сил безпеки України як об'єкту державного управління приділялось не достатньо уваги. Найбільше навантаження на механізми державного управління системою технічного забезпечення сил безпеки України доводиться саме під час кризових ситуацій.

Метою статті є аналіз нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій.

Виклад основного матеріалу. Розгляд нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій потрібно розпочати з базових нормативних документів, що визначають стратегію безпеки України. До таких документів можна віднести Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» [3].

В «Стратегії воєнної безпеки України» наведений новий термін, як всеохоплююча оборона України – це комплекс заходів, основний зміст яких полягає у [3]:

- завчасно підготовлена та всебічно забезпечена всеохоплююча оборона України на засадах стримування, стійкості та взаємодії, що забезпечує воєнну безпеку, суверенітет і територіальну цілісність держави відповідно до Конституції України та в межах державного кордону України;

- сприяє інтеграції України в євроатлантичний безпековий простір та набуттю членства в НАТО, передбачає активну участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки;

- використання новітніх високотехнологічних і високоефективних засобів ведення збройної боротьби.

В Стратегії передбачається досягнення таких цілей реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва [3]:

- достатні оборонні спроможності держави, які в поєднанні з консолідованим міжнародним тиском на Російську Федерацію можуть забезпечити стримування подальшої ескалації збройної агресії проти України та відновлення її територіальної цілісності в межах державного кордону України;

- потужна територіальна оборона, яка у взаємодії з рухом опору сприятиме підвищенню рівня обороноздатності держави, згуртуванню

суспільства, патріотичному вихованню громадян, наданню обороні України всенародного характеру та готовності населення до оборони держави;

– ефективний менеджмент у сфері оборони, заснований на засадах демократичного цивільного контролю, інших євроатлантичних принципах і стандартах, інноваційних рішеннях та сучасних бізнес-практиках, програмно-проектному управлінні оборонними ресурсами, удосконалених процесах визначення та задоволення потреб оборони України;

– професійний особовий склад Збройних Сил України та інших складових сил оборони, який перебуває в центрі уваги держави, підтримується вдосконаленими системами кадрового менеджменту, підготовки до військової служби та військово-патріотичного виховання молоді, може бути в короткі строки посилений підготовленим і вмотивованим військовим резервом;

– сучасне високотехнологічне озброєння, військова та спеціальна техніка Збройних Сил України, інших складових сил оборони, яка забезпечує виконання ними покладених завдань, зокрема в операціях НАТО;

– розвинута військова інфраструктура, об'єднана логістика та достатні запаси матеріальних засобів, дієва система медичного забезпечення, що відповідають потребам сил оборони;

– розвиток системи воєнної науки, спрямованої на вирішення теоретичних і практичних завдань забезпечення всеохоплюючої оборони України, розроблення новітніх систем озброєння, військової та спеціальної техніки;

– підтримання технічної готовності та модернізація озброєння, військової та спеціальної техніки, оснащення сил оборони високоточними засобами ураження, безпілотними платформами (системами) наземного, морського та повітряного базування, космічною технікою військового (подвійного) призначення;

– розвиток за стандартами НАТО системи логістичного забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил оборони під час виконання

завдань всеохоплюючої оборони України, автоматизація логістичних процесів, їх об'єднання з відповідними процесами національної економіки для підтримки операцій Об'єднаних сил та участі у здійсненні заходів у сфері протимінної діяльності;

- розгортання захищеної мережі обміну інформацією між органами управління сил оборони, яка відповідає вимогам до захисту інформації;

- впровадження автоматизованих систем управління військами і зброєю, сучасних технологій зв'язку, телекомунікацій, захисту інформації, розвідки та логістики, цифрова трансформація діяльності у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва;

- постачання у війська (сили) сучасної ракетної зброї, здатної вражати важливі воєнні, інфраструктурні та інші об'єкти противника на великій відстані;

- розвиток ракетного озброєння визначених класів і типів як одного з основних засобів стримування противника;

- забезпечення поступового переозброєння Збройних Сил України, інших складових сил оборони сучасними комплексами протиповітряної оборони;

- оснащення сил оборони високотехнологічним озброєнням, забезпечення сучасною військовою та спеціальною технікою, зокрема з використанням космічних технологій, переозброєння Збройних Сил України багатопільовими бойовими літаками та бойовими вертольотами.

«Стратегія воєнної безпеки України» ґрунтується на оборонній здатності держави, у підвищенні спроможностей сил безпеки та оборони.

Досягнення цілей державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва з урахуванням умов та обмежень здійснюватиметься шляхом формування та реалізації:

- ефективної воєнної політики, стратегічного, зокрема оборонного, планування та планування оборони України, що ґрунтуються на євроатлантичних принципах, засадах демократичного цивільного контролю

над силами оборони, стратегічних комунікаціях та інформаційній політиці у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, європейській та євроатлантичній інтеграції України;

- оновленої військової кадрової політики, спрямованої на укомплектування Збройних Сил України, інших складових сил оборони вмотивованим, професійним, всебічно забезпеченим і підготовленим особовим складом, підготовки військово-навченого резерву людських ресурсів із максимально можливим залученням громадян України до всеохоплюючої оборони України, зменшення ризиків корупції в силах оборони;

- дієвої військово-технічної політики, яка забезпечить оснащення складових сил оборони сучасним, побудованим за новітніми технологіями (зокрема вітчизняного виробництва) озброєнням, військовою та спеціальною технікою, космічною технікою військового (подвійного) призначення, необхідними ракетами і боєприпасами, сприятиме розвитку національного оборонно-промислового комплексу;

- прозорих і ефективних оборонних закупівель, що забезпечать підтримання існуючих та довгострокових інвестицій у розвиток майбутньої військової інфраструктури, повне задоволення потреб у поточному забезпеченні Збройних Сил України, інших складових сил оборони та створення необхідних для виконання покладених завдань запасів матеріальних засобів;

- спільної підготовки Збройних Сил України та інших складових сил оборони, забезпечення їх постійної готовності та застосування відповідно до об'єднаної оперативної концепції з урахуванням підготовки до ведення всеохоплюючої оборони України, оновлених систем мобілізаційної підготовки та мобілізації, територіальної оборони України, оперативного обладнання території держави, організації руху опору, співробітництва зі збройними силами держав – членів НАТО [3].

Одним з основних завдань політики держави у сфері оборони є підтримання в боєздатному стані Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення сектору безпеки і оборони, зокрема оснащення їх новітніми зразками озброєння та військової (спеціальної) техніки для забезпечення захисту державного суверенітету і територіальної цілісності держави. Це визначено у розпорядженні Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 р. № 398-р «Про схвалення Основних напрямів розвитку озброєння та військової техніки на довгостроковий період» [4].

Проблеми оснащення військових формувань сектору безпеки і оборони зумовлені тим, що значна кількість наявного озброєння та військової (спеціальної) техніки має тривалі строки перебування в експлуатації, морально та фізично застаріли та потребують модернізації або заміни на нові зразки.

Розроблення основних напрямів розвитку озброєння та військової (спеціальної) техніки (ОВСТ) на довгостроковий період сприяє визначенню необхідних складових перспективної системи озброєння військових формувань сектору безпеки і оборони.

У визначеній перспективі розвиток основних складових системи озброєння відбувається еволюційним шляхом та базується на загальносвітових тенденціях розвитку озброєння та військової (спеціальної) техніки, а саме розвитку:

- сучасних засобів розвідки, зв'язку, захисту інформації та автоматизованого управління;
- роботизованих, автономних і дистанційно керованих зразків озброєння та військової техніки різного призначення та базування;
- високотехнологічних, високоточних засобів ураження у складі розвідувально-ударних систем, у тому числі великої дальності;
- високоефективних, багатфункціональних зразків бойової і спеціальної техніки наземного, морського та повітряного базування;

- сучасних систем і засобів радіоелектронної боротьби, протидії технічним розвідкам та високоточній зброї противника;

- сучасних інформаційних засобів для боротьби в інформаційному просторі [4].

Розглянута нормативно-правова база технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій дає розуміння загальнодержавних підходів до перспектив розвитку технічного забезпечення. Також потрібно розглянути внутрішні нормативно-правові акти сил безпеки, які конкретизують використання ОВСТ під час реагування на кризові ситуації.

В таблиці 1 наведені внутрішні нормативно-правові акти сил безпеки.

Таблиця 1. Внутрішні нормативно-правові акти сил безпеки України щодо технічного забезпечення

№	Нормативно-правовий документ, його належність	На яких нормативно-правових актах базується
1.	Наказ МВС України від 19.12.2016 № 1313 «Про затвердження Положення про організацію експлуатації бронетанкового озброєння та техніки, іншого майна номенклатури бронетанкової служби Національної гвардії України» [5].	1. Статут Збройних Сил України; 2. Закон України «Про Національну гвардію України»; 3. Постанова Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 року № 1225 «Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах», 4. Закон України «Про матеріальну відповідальність військовослужбовців та прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державі», 5. Закон України "Про дорожній рух". 6. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 581 «Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».

2.	<p>Наказ ДСНС України від 27.06.2013 № 432 «Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України» [6].</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України "Про дорожній рух". 2. Закон України "Про транспорт". 3. Закон України "Про перевезення небезпечних вантажів". 4. Закон України "Про автомобільний транспорт". 5. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 1992 р. № 47 "Про затвердження зразків національних та міжнародних посвідчень водіїв і документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів". 5. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 № 164 "Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту; 6. Наказ Міністерства оборони України від 13.04.2012 № 242 "Про затвердження Керівництва з організації експлуатації та ремонту інженерної техніки у Збройних силах України"; 7. Наказ МВС України від 26.07.2004 № 822 "Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів". 8. Наказ Міністерства транспорту України від 14.10.1997 № 363 "Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні". 9. Наказ Міністерства транспорту України від 10.02.1998 № 43 "Про затвердження Норм витрат пального і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті". 10. Наказ Міністерства транспорту України від 30.03.1998 № 102 "Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту".
3.	<p>Наказ МВС України від 09.07.2018 № 577 «Про затвердження Інструкції з автомобільного та бронетанкового забезпечення в Державній прикордонній службі України» [7].</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про дорожній рух»; 2. Статут Збройних Сил України; 3. Закон України від 04 серпня 2000 року № 1225 «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах;

Продовження таблиці 1.

		<p>4. Закон України від 06 червня 2007 року № 803 «Про управління об'єктами державної власності та Порядку відчуження об'єктів державної власності»;</p> <p>5. Закон України «Про дорожній рух»;</p> <p>6. Статут Збройних Сил України;</p> <p>7. Закон України від 04 серпня 2000 року № 1225 «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах;</p> <p>8. Закон України від 06 червня 2007 року № 803 «Про управління об'єктами державної власності та Порядку відчуження об'єктів державної власності»;</p> <p>9. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18 липня 2017 року № 595 «Інструкція про порядок використання автомобільної та бронетанкової техніки в Державній прикордонній службі України в мирний час»;</p> <p>10. Наказ Міністерства оборони України від 05 вересня 2013 року № 595 «Положення з військових перевезень залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом»;</p> <p>11. Наказ Міністра оборони України від 04 вересня 2008 року № 435 «Інструкція щодо здійснення супроводження колон військових транспортних засобів»;</p> <p>12. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 581 «Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».</p>
--	--	---

Джерело: сформовано на основі [5; 6; 7].

Загальними нормативно-правовими актами сил безпеки щодо технічного забезпечення є: Статути Збройних Сил України, Закон України «Про дорожній рух» та Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».

У практичній діяльності підрозділи сил безпеки України керуються загальнодержавними нормативними актами та відомчими.

Одним з аспектів розвитку нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій є її адаптація до стандартів НАТО.

Процес запровадження стандартів НАТО в Україні врегульовано «Порядком розроблення, ухвалення, внесення змін, скасування, відновлення дії, оприлюднення, запровадження та застосування військових стандартів», який затверджено наказом МОУ від 24.02.2020 р. № 56 «Про питання військової стандартизації» [8].

На сьогоднішній день опрацьовано 192 документи, з яких уже запроваджено 128 стандартів НАТО, на основі положень яких розроблено 145 національних і військових нормативно-правових актів і нормативних документів. Також відносно 52 стандартів ухвалено позитивне рішення щодо їхнього ухвалення та запровадження у 2021–2025 роках. При цьому інші стандарти НАТО на стадії опрацювання.

Проводяться роботи із запровадження стандартів НАТО й поза межами Цілей партнерства в рамках Дорожньої карти оборонно-технічного співробітництва, за результатами науково-дослідних робіт, участі в спільних з НАТО навчаннях тощо.

Важливим етапом процесу запровадження стандартів НАТО є вивчення та порівняльний аналіз стандарту НАТО з національною нормативно-правовою та нормативною базою. Під час аналізу визначають спільні галузі та значні відмінності, можливість запровадження, часові параметри, фінансові витрати, порядок проведення заходів тощо. Саме на підставі цього аналізу ухвалюють рішення щодо доцільності та обсягів запровадження стандарту НАТО.

Досвід адаптації стандартів НАТО до національних реалій показує, що в окремих випадках відповідні чинні національні стандарти висувають

більш жорсткі та якісні вимоги до продукції оборонного призначення, а в окремих випадках у НАТО навіть відсутні аналоги таких стандартів [9].

Політика стандартизації продукції військового призначення за часів СРСР відрізнялася від політики стандартизації в НАТО. На сьогодні в Україні й далі використовують частину міждержавних стандартів на продукцію військового призначення ГОСТ В, які ухвалені за часів СРСР і не є аналогами стандартів НАТО. Наприклад, системи розробки та впровадження на виробництво військової техніки, комплексних систем загальних технічних вимог та контролю якості ОВТ. Низку національних стандартів на продукцію військового призначення ДСТУ В за часів незалежності розроблено за результатами власних наукових досягнень та досліджень.

Стратегічними оборонними документами України передбачена взаємосумісність з військами/силами Альянсу та збройними силами держав-членів НАТО не лише Збройних Сил України, а й інших складових сил оборони (Служба безпеки України, Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України тощо).

Отже, доцільно розглядати необхідність запровадження в цих структурах певного відсотка стандартів НАТО (до прикладу, з питань планування операцій, логістики, медичного забезпечення тощо), особливо тих, які передбачені Цілями партнерства.

Цілком очікувано, що більшість стандартів стосується насамперед Міністерства оборони України та Збройних Сил України, які є, «локомотивом» у цьому процесі. Проте, окрім Міноборони, Збройних Сил України та Національної гвардії України, поки що не спостерігається активного запровадження стандартів НАТО в інших складових сектору безпеки та оборони України.

На підприємствах оборонно-промислового комплексу та підприємствах інших форм власності запровадження стандартів НАТО потребує додаткових капіталовкладень в їхнє переоснащення, наприклад запровадження STANAG

4107 «Взаємне визнання державного гарантування якості та використання союзницьких публікацій з гарантування якості (AQAP)».

Запровадження стандартів і керівних документів НАТО забезпечує планомірне нарощування боєздатності військ (сил) та досягнення взаємосумісності з силами та засобами провідних країн світу, сприяє підвищенню ефективності використання державних ресурсів у сфері оборони. Проте необхідно розуміти, що не варто механічно запроваджувати стандарти НАТО у сфері оборони України. Досягнення 100 % показника запроваджених стандартів НАТО не є самоціллю. Жодна з держав-членів НАТО не досягла такого показника. Основна ціль – це взаєморозуміння, взаємозамінність та взаємосумісність між Україною та нашими партнерами як у штабах усіх рівнів, так і на полі бою [8].

Стандарти й керівні документи НАТО постійно переглядають, розробляють нові стандарти відповідно до сучасних викликів, скасовують застарілі тощо. Це процес, який триває постійно як у державах-членах НАТО, так і в державах-партнерах.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Подальшим розвитком нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України в умовах кризових ситуацій можна вважати удосконалення механізмів постачання ОБСТ до підрозділів оперативно-тактичної та тактичної ланки, приведення норм належності та постачання до стандартів НАТО, адаптація нормативно-правової бази технічного забезпечення сил безпеки України до стандартів НАТО, удосконалення механізмів державного контролю у сфері технічного забезпечення сил безпеки України.

Література

1. Про національну безпеку: Закон України. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 10.05.2023).

2. Про утворення Координаційного центру забезпечення сил безпеки і оборони України: постанова Кабінету Міністрів України № 1176 від 14

жовтня 2022 року. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 10.05.2023).

3. Про Стратегію воєнної безпеки України: Указ Президента України №121/2021 від 25 березня 2021 року. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> (дата звернення 10.05.2023).

4. Про схвалення Основних напрямів розвитку озброєння та військової техніки на довгостроковий період: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 р. № 398-р. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398-2017-%D1%80#Text> (дата звернення 10.05.2023).

5. Про затвердження Положення про організацію експлуатації бронетанкового озброєння та техніки, іншого майна номенклатури бронетанкової служби Національної гвардії України: Наказ МВС України від 19.12.2016 № 1313. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-17#Text> (дата звернення 08.05.2023).

6. Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України: Наказ ДСНС України від 27.06.2013 № 432. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0432388-13#Text> (дата звернення 08.05.2023).

7. Про затвердження Інструкції з автомобільного та бронетанкового забезпечення в Державній прикордонній службі України: Наказ МВС України від 09.07.2018 № 577. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0886-18#Text> (дата звернення 08.05.2023).

8. Стандарти НАТО: механізм і темпи впровадження, адаптація до українських реалій: Сайт армія-інформ. URL : <https://armyinform.com.ua/2021/02/12/standarty-nato-mehanizm-i-tempy-vprovadzhennya-adaptacziya-do-ukrayinskyh-realij/> (дата звернення 09.05.2023).

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine "National security", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (Accessed 10 May 2023).
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution "Formation of the Coordination Center for the provision of security and defense forces of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176-2022-%D0%BF#Text> (Accessed 10 May 2023).
3. President of Ukraine (2021), Decree "On the Military Security Strategy of Ukraine", available at: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> (Accessed 10 May 2023).
4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), Order "On the approval of the main directions of the development of weapons and military equipment for the long-term period", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398-2017-%D1%80#Text> (Accessed 10 May 2023).
5. Ministry of Internal Affairs of Ukraine (2016), Order "On the approval of the Regulation on the organization of the operation of armored weapons and equipment, other property of the nomenclature of the armored service of the National Guard of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-17#Text> (Accessed 8 May 2023).
6. State Emergency Service of Ukraine (2013), Order "On the approval of the Guidelines for the operation of vehicles in bodies and units of the State Emergency Service of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0432388-13#Text> (Accessed 8 May 2023).
7. Ministry of Internal Affairs of Ukraine (2018), Order "On the approval of the Instructions for the provision of automobile and armored vehicles in the State Border Service of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0886-18#Text> (Accessed 8 May 2023).
8. Army-inform site (2021), "NATO standards: mechanism and pace of implementation, adaptation to Ukrainian realities", available at: <https://armyinform.com.ua/2021/02/12/standarty-nato-mehanizm-i-tempy-vprovadzhennya-adaptacziya-do-ukrayinskyh-realij/> (Accessed 9 May 2023).

Стаття надійшла до редакції 12.05.2023 р.